

Európai minőségpolitika

2009. október 26.

Az EU Bizottság közleménye a mezőgazdasági termékek minőségpolitikájára

A Bizottság szerint intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termékek minőségével kapcsolatos tájékoztatás javuljon, a termelők és a fogyasztók közötti kapcsolat pedig újból megszilárduljon. Fontos, hogy a polgárok számára megkönnyítsük a termékminőségre vonatkozó címkézési rendszerek használatát és értelmezését, az európai uniós szakpolitikának pedig egységesebbé kell válnia. Ezek azok a fő ajánlások, amelyeket a mezőgazdasági termékekre vonatkozó minőségpolitikáról szóló, a 2009. május 28.-án elfogadott közleményében az Európai Bizottság megfogalmazott. Az uniós termelőknek olyan gazdálkodási előírásokat kell betartaniuk, amelyek a világon a legszigorúbbak közé tartoznak. Ezek többek között a környezetvédelemre, az állatjólétre, valamint a növényvédő szerek és az állatgyógyászati készítmények használatára vonatkoznak. A termelők emellett - szakértelmükre és kreativitásukra támaszkodva - arra törekednek, hogy termékeiket további, a fogyasztók által értékesnek tartott, egyedi tulajdonságokkal ruházzák fel. De vajon megtérülnek-e ezek az erőfeszítések? A fogyasztók a termékek jellemzőit és a termelési sajátosságokat illetően valóban pontos információkhoz jutnak? (A bizottsági közlemény a regisztrált felhasználók számára a csatolmányban elérhetők.)

„Az EU agrárélelmiszer-ágazata - köszönhetően annak, hogy a termelők évtizedek, sőt évszázadok óta a kiválóságra törekednek - kiemelkedő minőségű termékeket állít elő és nagy hírnévnek örvend” - mondta Mariann Fischer Boel mezőgazdasági és vidékfejlesztési biztos. „Az uniós gazdáknak ezen jó hírnévre kell támaszkodniuk ahhoz, hogy fenntartsák versenyképességüket, a fogyasztókat pedig hatékonyabban kell tájékoztatniuk termékeik jellemzőiről. Az EU támogatni kívánja ezen erőfeszítéseket. Kitűnő lehetőség kínálkozik arra, hogy növeljük a különböző címkézési és tanúsítási rendszerek közötti összhangot, illetve egyszerűsítsük azokat.”

Közleményében a Bizottság többek között az alábbiakat javasolja:

- A mezőgazdasági termékek termelési helyére utaló címke használatának

kiterjesztése.

- Annak mérlegelése, hogy a választható fenntartott jelölések között bevezetésre kerüljön-e a „hegyvidéki gazdálkodásban előállított termék” és a „hagyományos termék” jelölés. Ez utóbbi felválthatná a „hagyományos különleges termékek” jelenlegi rendszerét.
- Egységes nyilvántartás létrehozása valamennyi földrajzi eredetmegjelölés számára (így a borokra, a szeszesitalokra, illetve a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozóan), megőrizve az egyes rendszerek sajátosságait.
- A címkézési rendszerekbe tartozó termékek – különösen a biotermékek – esetében az egységes piac hatékonyságának fokozása.
- A földrajzi jelzések fokozottabb védelme a nemzetközi piacon, és részvétel a forgalmazási előírásokra, valamint a biotermékekre vonatkozó nemzetközi szabványok kidolgozásában.
- Az esetleges fogyasztói félreértések elkerülése és a termelőkre nehezedő adminisztrációs terhek csökkentése érdekében a magántanúsítási rendszerekre vonatkozó bevált gyakorlati megoldásokat tartalmazó iránymutatások kidolgozása.

Háttér

A közlemény kidolgozása során figyelembe vették a Bizottság által kiadott zöld könyvvel kapcsolatban 2008 októberétől kezdődően érkezett 560 hozzászólást, valamint a cseh elnökség által 2009 márciusában szervezett magas szintű konferencia eredményeit.

A mezőgazdasági termékekre vonatkozó forgalmazási előírások és irányelvek alapvető szerepet játszanak a tisztességes kereskedelmi feltételek biztosításában és a fogyasztóknak a termék minőségét illetően történő félrevezetésének megakadályozásában. Szerepük az, hogy termék-meghatározásokat rögzítsenek (mit nevezhetünk „vajnak?”), termékeket osztályozzanak (mennyi a „félzsíros tej” minimális zsírtartalma?), hozzáadott értéket képviselő fenntartott jelöléseket határozzanak meg (mi minősül „hidegen sajtolt” olívaolajnak?), illetve a származásra vagy a termelés helyére utaló címkére vonatkozó követelményeket rögzítsenek.

A földrajzi jelzések rendszerei ösztönzik a kiváló minőségű mezőgazdasági termékek előállítását, az értékes terméknevezések számára védelmet biztosítanak bármilyen visszaéléssel vagy utánzással szemben, és azáltal, hogy információkat nyújtanak a termékek sajátosságairól, a fogyasztókat is segítik. Eddig összesen mintegy 3 000 bor, szeszes ital, mezőgazdasági termék és élelmiszer földrajzi jelzését vették nyilvántartásba.

A hagyományos különleges termékek rendszere egyes termék hagyományos jellegét emeli ki, amely az összetételben vagy az előállítás módjában mutatkozik

meg. A jelenlegi rendszer keretében csupán 20 elnevezés került bejegyzésre.

Biogazdálkodás: A Bizottság meg kívánja szüntetni a tagállami szabványok közötti eltérésekből adódóan az egységes piacon fennálló akadályokat. Ezt a folyamatot segíti elő a biotermékek jelölésére szolgáló, jelenleg kialakítás alatt lévő új uniós logó (IP/09/640), amelynek használata 2010. július 1-jétől kezdődően az EU-ban előállított valamennyi termék esetében kötelező lesz.

Tanúsítási rendszerek: A magán- és tagállami tanúsítási rendszerek révén igazolható, hogy egy adott termék rendelkezik azokkal a jellemzőkkel, illetve termelési sajátosságokkal, amelyek a vonatkozó termékleírásban rögzítésre kerültek. Bár felmerültek kisebb problémák (így például felvetődött, hogy veszélybe kerülhet az egységes piac, esetleg félrevezethetik a fogyasztókat, illetve egyes rendszerek között átfedések lehetnek), az érdekeltek már tettek lépéseket ezek kiküszöbölésére, így a Bizottság szerint a jelenlegi szakaszban nincs szükség jogszabályi kezdeményezésekre.